

394D0262

4.5.94

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 113/15

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖS,

tehty 9 päivänä maaliskuuta 1994,

oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista

(94/262/EHTY, EY, Euratom)

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimukset sekä erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 138 e artiklan 4 kohdan, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 20 d artiklan 4 kohdan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 107 d artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon komission lausunnon,

ottaa huomioon neuvoston hyväksymisen,

sekä katsoo, että

olisi vahvistettava oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskeva ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten määräysten mukaisesti,

olisi määritettävä edellytykset, joiden mukaisesti kantelu voidaan saattaa oikeusasiamiehen käsiteltäväksi, sekä oikeusasiamiehen tehtävien hoitamisen ja oikeudenkäyntitai hallinnollisten menettelyjen välinen suhde,

oikeusasiamiehellä, joka voi toimia myös omasta aloitteestaan, on oltava mahdollisuus saada kaikki tehtävien suorittamiseksi tarvittava aineisto; tätä varten yhteisön toimielinten ja laitosten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän niiltä pyytämät tiedot, paitsi aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä ja sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeusasiamiehen velvollisuutta olla ilmaisematta tällaisia tietoja; jäsenvaltioiden viranomaisten on toimitettava oikeusasiamiehelle kaikki tar-

vittavat tiedot, paitsi jos näihin tietoihin sovelletaan salassapitoa koskevia lakeja tai asetuksia taikka tietojen välittämistä estäviä säännöksiä; jollei oikeusasiamiestä avusteta toivotulla tavalla, hän antaa tämän tiedoksi Euroopan parlamentille, jonka tehtävänä on toteuttaa aiheelliset toimenpiteet,

olisi määrättävä menettelyistä, joita noudatetaan, kun oikeusasiamiehen tutkimusten tuloksista käy ilmi epäkohtia; olisi myös määrättävä oikeusasiamiehen Euroopan parlamentille vuosittain kunkin kauden lopussa antamasta kattavasta kertomuksesta,

oikeusasiamiehen ja hänen henkilöstönsä velvollisuutena on käsitellä tehtäviään hoitaessaan saamansa tiedot luottamuksellisina; oikeusasiamiehen on puolestaan annettava toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi seikat, joilla hän arvioi voivan olla rikosoikeudellista merkitystä ja jotka ovat tulleet hänen tietoonsa tutkimuksen yhteydessä,

olisi määrättävä oikeusasiamiehen ja tietyissä jäsenvaltioissa toimivien samankaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyömahdollisuudesta kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti,

Euroopan parlamentin tehtävänä on nimittää oikeusasiamies jokaisen vaalikautensa alussa ja sen ajaksi sellaisten henkilöiden joukosta, jotka ovat Euroopan unionin kansalaisia, joiden riippumattomuus on kiistan ja jotka täyttävät kelpoisuusvaatimukset,

olisi määrättävä ehdoista, joiden mukaisesti oikeusasiamiehen tehtävät päättyvät,

oikeusasiamiehen on hoidettava tehtävänsä täysin riippumattomana, mistä hän antaa juhlallisen vakuutuksen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa aloittaessaan tehtävänsä; olisi määritettävä oikeusasiamiehen tehtävien luonteen kanssa ristiriidassa oleva toiminta sekä oikeusasiamiehelle myönnetty kohtelu, erioikeudet ja vapaudet;

olisi annettava määräyksiä sihteeristön virkamiehistä ja muista henkilöstöön kuuluvista, joiden on avustettava oikeusasiamiestä, sekä oikeusasiamiehen talousarviosta; oikeusasiamiehen toimipaikka on sama kuin Euroopan parlamentin toimipaikka, ja

oikeusasiamiehen tehtävänä on antaa tämän päätöksen toimeenpanoa koskevat määräykset; lisäksi olisi vahvistettava tiettyjä, ensimmäiseen oikeusasiamieheen, joka tullaan nimeämään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantulon jälkeen, sovellettavia siirtymämääräyksiä,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskeva ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot vahvistetaan tällä päätöksellä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 138 e artiklan 4 kohdan, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 20 d artiklan 4 kohdan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 107 d artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Oikeusasiamies hoitaa tehtäviään yhteisön toimielimissä ja laitoksissa perustamissopimuksissa myönnettujen toimivaltuuksien mukaisesti.

3. Oikeusasiamies ei voi osallistua tuomioistuimessa käsiteltäviin asioihin eikä asettaa oikeuden päätöstä kyseenalaiseksi.

2 artikla

1. Oikeusasiamies osallistuu edellä tarkoitetuissa perustamissopimuksissa vahvistettujen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti epäkohtien paljastamiseen yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä, ja suositusten antamiseen epäkohtien poistamiseksi. Minkään muun viranomaisen tai kenenkään muun henkilön toiminnasta ei voi kannella oikeusasiamiehelle.

2. Euroopan unionin kansalaiset taikka ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa, voivat saattaa oikeusasiamiehen käsiteltäväksi suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenten välityksellä kantelun epäkohdasta yhteisön toimielinten tai laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta yhteisön

tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen toimintaa lainkäyttöeliminä. Oikeusasiamies antaa asian tiedoksi kyseiselle toimielimelle tai laitokselle heti saatuaan kantelun käsiteltäväksi.

3. Kantelusta käy ilmi sen kohde sekä sen tekijän henkilöllisyys; kyseinen henkilö voi pyytää, että kantelu käsitellään luottamuksellisena.

4. Kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kanteluun oikeuttavat seikat, ja ennen kantelun tekemistä on aiheelliset hallinnolliset menettelyt oltava suoritettu toimielimissä ja laitoksissa, joita asia koskee.

5. Oikeusasiamies voi neuvoa kantelun tekijää kääntymään toisen viranomaisen puoleen.

6. Oikeusasiamiehelle esitetyt kantelut eivät keskeytä oikeudenkäyntiin tai hallinnolliseen menettelyyn liittyvän valitusajan kulumista.

7. Kun oikeusasiamiehen on ilmoitettava, ettei hän voi vastaanottaa tai käsitellä loppuun asti esiin tuotuja seikkoja sen vuoksi, että niitä käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä, hänen aikaisemmin mahdollisesti saamansa tutkimustulokset arkistoidaan.

8. Oikeusasiamiehelle voidaan kannella yhteisön toimielinten ja laitosten sekä näiden virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien välisiin työsuhteisiin liittyvistä asioista vain jos asianosainen on käyttänyt hallinnon sisäiset valitusmahdollisuudet, erityisesti virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä, ja vasta kun vastausta koskeva määräaika on päättynyt sen viranomaisen osalta, johon on vedottu.

9. Oikeusasiamies antaa viipymättä kantelun tekijälle tiedoksi, mihin toimenpiteisiin kantelu on mahdollisesti johtanut.

3 artikla

1. Oikeusasiamies suorittaa omasta aloitteestaan tai kantelun seurauksena perustelluiksi arvioimansa tutkimukset mahdollisten epäkohtien selvittämiseksi yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Hän antaa asian tiedoksi kyseiselle toimielimelle tai laitokselle, joka voi toimittaa oikeusasiamiehelle hyödyllisiä huomioita.

2. Yhteisön toimielinten ja laitosten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyytämät tiedot ja myönnettävä tälle pääsy asianomaisiin asiakirjoihin. Ne voivat kieltäytyä tästä vain aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä.

Pääsyt jäsenvaltion sellaisiin asiakirjoihin, joihin sovelletaan salassapitoa koskevaa lakia tai asetusta, ne myöntävät vain jäsenvaltion etukäteen antamalla suostumuksella. Muihin jäsenvaltion asiakirjoihin ne myöntävät pääsyt ilmoitettuaan tästä jäsenvaltiolle.

Oikeusasiamies ei näissä kahdessa tapauksessa ja 4 artiklan mukaisesti voi ilmaista asiakirjojen sisältöä.

Yhteisön toimielinten virkamiehen tai muun niiden henkilöstöön kuuluvan on oikeusasiamiehen pyynnöstä toimittava todistajana; hän esiintyy oman hallintoyksikkönsä nimissä ja sen määräysten alaisena ja on velvollinen säilyttämään ammattisalaisuudet.

3. Jäsenvaltioiden viranomaisten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyynnöstä ja jäsenvaltioiden Euroopan yhteisöissä olevien pysyvien edustajien välityksellä tiedot, joiden avulla voidaan selvittää yhteisön toimielinten tai laitosten toiminnan epäkohtia, paitsi jos näihin tietoihin sovelletaan salassapitoa koskevia lakeja tai asetuksia taikka tietojen välittämistä estäviä säännöksiä. Tässä jälkimmäisessä tapauksessa asianosaisena oleva jäsenvaltio voi kuitenkin antaa oikeusasiamiehelle kyseiset tiedot edellyttäen, että tämä sitoutuu olemaan ilmaisematta niiden sisältöä.

4. Jos oikeusasiamiestä ei avusteta tämän toivomalla tavalla, hän antaa asian tiedoksi Euroopan parlamentille, joka toteuttaa aiheelliset toimenpiteet.

5. Oikeusasiamies pyrkii kyseisen toimielimen tai laitoksen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteeseen.

6. Jos oikeusasiamies toteaa epäkohdan, hän saattaa asian sen toimielimen tai laitoksen käsiteltäväksi, jota asia koskee, ja toimittaa tälle tapauksen mukaan suosituksia koskevia suunnitelmia. Kyseinen toimielin tai laitos antaa yksityiskohtaisen lausuntonsa hänelle kolmen kuukauden kuluessa.

7. Tämän jälkeen oikeusasiamies antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja kyseiselle toimielimelle tai laitokselle. Hän voi lausunnossaan esittää suosituksia. Oikeusasiamies antaa kantelun tekijälle tiedoksi tutkimuksen tulokset, kyseisen toimielimen tai laitoksen lausunnon ja mahdollisesti esittämänsä suositukset.

8. Oikeusasiamies antaa kunkin vuosittaisen kauden lopussa Euroopan parlamentille kertomuksen tutkimustensa tuloksista.

4 artikla

1. Oikeusasiamies ja hänen henkilöstönsä – joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 214 artiklaa, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 47 artiklan toista kohtaa ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 194 artiklaa – eivät saa ilmaista tietoja ja asiakirjoja, joista he ovat saaneet tiedon suorittamiensa tutkimusten yhteydessä. Heidän velvollisuutenaan on myös käsitellä luottamuk-

sellisina sellaiset tiedot, jotka voisivat aiheuttaa haittaa kantelun tekijälle tai jollekin muulle henkilölle, jota asia koskee, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan määräysten soveltamista.

2. Jos oikeusasiamiehen tietoon tulee tutkimuksen yhteydessä seikkoja, joilla hän arvioi voivan olla rikosoikeudellista merkitystä, hän antaa asian viipymättä tiedoksi kansallisille toimivaltaisille viranomaisille jäsenvaltioiden Euroopan yhteisöissä olevien pysyvien edustajien välityksellä sekä tapauksen mukaan sille yhteisön toimielimelle, jonka alaisena kyseinen virkamies tai muu henkilöstöön kuuluva on, jolloin kyseinen toimielin voi mahdollisesti soveltaa Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan 18 artiklan toista kohtaa. Oikeusasiamies voi myös antaa kyseiselle yhteisön toimielimelle tai laitokselle tiedoksi seikat, jotka asettavat näiden virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien käyttäytymisen kurinpidollisesti kyseenalaiseksi.

5 artikla

Oikeusasiamies voi kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti olla yhteistyössä tietyissä jäsenvaltioissa toimivien samankaltaisten viranomaisten kanssa siltä osin, kuin tämä voi osaltaan parantaa oikeusasiamiehen tutkimusten tehokkuutta ja hänelle kanteluja tekevien henkilöiden oikeuksista ja eduista huolehtimista. Oikeusasiamies ei voi tällä tavoin vaatia pääsyä asiakirjoihin, joihin sitä ei hänelle 3 artiklan mukaisesti olisi vointu myöntää.

6 artikla

1. Euroopan parlamentti nimittää oikeusasiamiehen jokaisten Euroopan parlamentin vaalien jälkeen parlamentin vaalikauden ajaksi. Sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi.

2. Oikeusasiamies valitaan sellaisten henkilöiden joukosta, jotka ovat Euroopan unionin kansalaisia, joilla on täydet kansalais- ja poliittiset oikeudet, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät kotimaassaan korkeimpien tuomarin virkojen kelpoisuusvaatimukset tai joilla on tunnetusti tarvittava kokemus ja pätevyys oikeusasiamiehen tehtävien hoitamiseen.

7 artikla

1. Oikeusasiamiehen tehtävät päättyvät toimikauden päättyessä, hänen erotessaan tehtävästä tai hänet erotettaessa.

2. Muun syyn kuin erottamisen ollessa kyseessä oikeusasiamies hoitaa edelleen tehtäviään, kunnes hänen seuraajansa on nimitetty.

3. Oikeusasiamiehen tehtävien päättyessä ennen aikaisesti hänen seuraajansa nimitetään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun paikka on jäänyt täyttämättä, vaalikauden loppuajaksi.

8 artikla

Yhteisön tuomioistuin voi Euroopan parlamentin pyynnöstä erottaa oikeusasiamiehen, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä vaativat, tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen.

9 artikla

1. Oikeusasiamies hoitaa tehtävänsä täysin riippumattomana ja sekä yhteisöjen että Euroopan unionin kansalaisten yleisen edun mukaisesti. Tehtävänsä hoitaessaan hän ei pyydä eikä ota ohjeita milään hallitukselta tai toimielimeltä. Oikeusasiamies pidättäytyy kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa hänen tehtäviensä luonteen kanssa.

2. Aloittaessaan tehtävänsä oikeusasiamies antaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa juhlallisen vakuutuksen luvaten hoitaa tehtäviään täysin riippumattomana ja puolueettomana sekä noudattaa tehtäviä hoitaessaan ja niiden päätyttyä vastuusta seuraavia, erityisesti rehellisyyteen ja hienorunteisuuteen liittyviä velvollisuuksia, varsinkin tiettyjen toimien tai etujen vastaanottamisessa oikeusasiamiehen tehtävän päätyttyä.

10 artikla

1. Oikeusasiamies ei saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta poliittista tai hallinnollista toimintaa taikka palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa.

2. Palkan, korvausten ja vanhuuseläkkeen osalta oikeusasiamies rinnastetaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomariin.

3. Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan 12, 13, 14, 15 ja 18 artiklaa sovelletaan oikeusasiamiehen sekä hänen sihteeristönsä virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön.

11 artikla

1. Oikeusasiamestä avustaa sihteeristö, jonka johtajan nimittää oikeusasiamies.

2. Oikeusasiamiehen sihteeristön virkamiehiin ja muihin henkilöstöön kuuluviin sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehistä ja muista henkilöstöön kuuluvista voimassa olevia säännöksiä. Henkilöstön lukumäärä vahvistetaan vuosittain talousarviomenettelyn yhteydessä⁽¹⁾.

3. Euroopan yhteisöjen ja jäsenvaltioiden virkamiehet, jotka on nimitetty oikeusasiamiehen sihteeristön henkilöstöön kuuluviksi, irrotetaan yksikön edun mukaisesti

ja heille taataan täysi oikeus palata myöhemmin alkupe räiseen toimielimeensä.

4. Oikeusasiamies rinnastetaan henkilöstöään koskevissa kysymyksissä Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 1 artiklassa tarkoitettuihin toimielimiin.

12 artikla

Oikeusasiamiehen talousarvio on Euroopan yhteisöjen yleisen talousarvion 1 jakson (parlamentti) liitteenä.

13 artikla

Oikeusasiamiehen toimipaikka on sama kuin Euroopan parlamentin toimipaikka⁽²⁾.

14 artikla

Oikeusasiamies antaa tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset.

15 artikla

Ensimmäinen oikeusasiamies, joka nimitetään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantulon jälkeen, nimitetään vaalikauden loppuajaksi.

16 artikla

Euroopan parlamentti määrää talousarviossaan henkilöstöön ja tarvikkeisiin tarvittavat varat, joiden avulla ensimmäinen nimitetty oikeusasiamies voi hoitaa tehtäviään nimityksestään alkaen.

17 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Se tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan.

Tehty Strasbourgissa 9 päivänä maaliskuuta 1994.

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

Egon KLEPSCH

⁽¹⁾ Kolmen toimielimen yhteisessä julistuksessa lausutaan pääperiaatteet oikeusasiamiehen palveluksessa olevan henkilöstön määrästä sekä sellaisesta väliaikaisesta tai sopimusluonteisesti palkatusta henkilöstöstä, jonka tehtävänä on suorittaa tutkimuksia.

⁽²⁾ Jäsenvaltioiden hallitusten edustajien yhteisellä suostumuksella tehty päätös Euroopan yhteisöjen toimielinten ja tiettyjen yksiköiden toimipaikkojen vahvistamisesta (EYVL N:o C 341, 23.12.1992, s. 1).